

Complexnummer: 523866

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Ullerberg

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

523867, 523868, 523869

Woonplaats

Ermelo

Gemeente

Ermelo

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg 101, 3852 PT te Ermelo

Complexomschrijving

Inleiding

Complex van LANDHUIS met BOSWACHERSWONING en TOEGANGSKOLOMMEN op het landgoed ULLERBERG, gebouwd in de jaren 1911 en 1913. Het ontwerp van het landhuis is toegeschreven aan de architect L.A. VAN ESSEN uit Harderwijk en vertoont invloeden van de Engelse landhuisstijl. De boswachterswoning werd door Van Essen in 1913 gebouwd.

De Ullerberg is een 35 meter boven N.A.P. gesitueerde heuvel in het landschap ten zuiden van de Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg. Noordelijk van deze Ullerberg werd in dit voor 1911 nog onbebouwde gebied de eerste steen gelegd voor het landhuis de Ullerberg. In de voorgevel bevindt zich een steen met daarop de tekst: "De eerste steen gelegd door P. Peereboom. Oud 12 jaar. Juli 1911". Mr. Pieter Peereboom was officier van Justitie in Amsterdam en later verbonden aan de rechtbank in Zwolle. Na een faillissement in 1920 moest hij afstand doen van het goed. Het werd gekocht door dr. ir. F.G. Waller, directeur van de Nederlandse Gist- en Spiritusfabrieken in Delft. Zijn erfgenamen beheren nu het landgoed. Achter het huis strekt zich een grote tuin uit, die ongemerkt overgaat in het omringende landgoed. Een gedeelte van de tuin wordt gevormd door een bloementuin, waarin sinds enkele jaren het oorspronkelijk met de zon meedraaiende tuinhuisje is gereconstrueerd. De zandafgraving die nu op het westelijk deel van het terrein als vuilstortplaats in gebruik is, ontstond nog voor de Tweede Wereldoorlog, toen het zand bij een werklozenproject werd gebruikt voor de aanleg van de weg naar Harderwijk. In de tuin en op het omringende grondgebied bevinden zich nog de BOSWACHERSWONING uit de bouwtijd van het huis en een aantal gebouwen en bouwsels die niet onder de bescherming van rijkswege.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Voor het huis bevindt zich een gekromde oprit die op twee punten op de Sandbergweg uitkomt. Ter begrenzing van de oprit bevinden zich een viertal kolommen. Achter het landhuis bevindt zich de karakteristieke, voormalige boswachterswoning .

Complexwaardering

Complex Ullerberg, bestaande uit LANDHUIS, BOSWACHTERSWONING en TOEGANGSKOLOMMEN uit 1911-1913.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van een complex van landhuis en boswachterwoning op een landgoed uit het eerste kwart van de twintigste eeuw. Het onder Engelse invloed gebouwde landhuis en de boswachterswoning vallen op door de esthetische kwaliteiten, gave verhoudingen en een bijzondere detaillering in vormgeving en materiaalgebruik. Opvallend zijn onder meer de gedeeltelijk gepleisterde gevels, de dakopbouw met dakkapellen en houten schoren en de kozijndetaillering. Het interieur van het landhuis is gaaf bewaard gebleven. De achterliggende boswachterswoning heeft een meer eenvoudig karakter, maar vertoont enige stijlovereenkomsten met het hoofdhuis.

- Van stedenbouwkundige waarde als beeldbepalend element in een landschappelijk belangrijk gebied, dat wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van meerdere belangrijke jonge landgoederen en buitenplaatsen als Staverden, Leuvenum en het Roode Koper. Het landhuis en de boswachterswoning bevinden zich in een tuin die overgaat in het omringende landschap.

- Van cultuurhistorische waarde als een waardevol ensemble op een landgoed, ontstaan in een gebied dat tot vroeg in de twintigste eeuw nauwelijks bebouwing kende. Op dit landgoed zijn restanten te vinden van oudere landschappelijke oorsprong. De symboliek in de glas-in-loodramen en in de windvaan verwijst naar deze oudere oorsprong.

Monumentnummer*: 523867

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82885/172

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>					
Ermelo	Ermelo	Gelderland					
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg	101			3852 PT	Ermelo		
Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg	103			3852 PT	Ermelo		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>		<i>Appartement aanduiding</i>		<i>Grondperceel</i>	
Ermelo	A					1150	

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel A

Het LANDHUIS heeft een onregelmatig grondvlak dat bestaat uit een oost-west gericht hoofdblok met twee risalerende delen aan de noordzijde en een risalerend deel aan de zuidoostzijde. Tegen de zuidwestzijde bevindt zich een latere, maar in stijl aangebrachte, uitbouw met een plat dak. Het pand heeft een begane grond, en een verdieping met een zolder in de kap. De samengestelde kap heeft een overstek en bestaat uit een schilddak, waarvan de nok in oost-westelijke richting loopt. De zijschilden ervan zijn verlengd en zetten zich aan de noordzijde en aan de zuidoostzijde door als zijschilden van de zadelkappen boven de risalerende delen. De zadelkappen hebben verticaal beschoten geveltoppen en houten windveren. Alle dakschilden zijn belegd met rode Oud Hollandse pannen en voorzien van eenvoudige goten. De forse overstekken rusten op opvallende houten schoren, die weer steunen op een karakteristieke, gedeeltelijk omlopende, dubbele bakstenen lijst. Deze lijst heeft ter plaatse van elke schoor een kleine verdikking. Op het dak bevinden zich diverse schoorstenen met een deels witte bepleistering. De gevels zijn gedeeltelijk in gemetseld kruisverband en in witgeschilderd pleisterwerk uitgevoerd. Tot ca. 2 meter zijn de gevels in kruisverband gemetseld en ter hoogte van de plint en de tussendorpels van de kozijnen voorzien van een rollaag. Daarboven zijn alle gevels gepleisterd. De meeste raam- en deurkozijnen zijn aan de bovenzijde afgesloten met een lateibalk en een bakstenen rollaag. De verdiepingsramen hebben ook een rollaag aan de onderzijde. Alle aanwezige raamluiken bevinden zich alleen voor de onderramen. De VOORGEVEL heeft een bijna symmetrische indeling met links en rechts een risalerend gedeelte. Het terug liggende middendeel heeft een groot ingangskozijn met dubbele glazen toegangsdeuren, aan weerszijden een raam en drie bovenramen met glas-in-loodmotieven. Ter hoogte van de onderdorpel van de bovenramen gaat het baksteenwerk over in het pleisterwerk. De zijramen zijn voorzien van luiken. De tussendorpels -en dus de overgang van metsel- naar pleisterwerk- worden geaccentueerd door natuurstenen hoekblokken. Het voorschild van het schilddak heeft twee dakkapellen met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

elk twee vierruits ramen.

Het risaliet rechts heeft een rechthoekige stenen uitbouw met bovenliggend balkon met een decoratief gemetselde balustrade. De uitbouw bevat aan de voorgevelzijde een zesdelig kozijn, bestaande uit drie onderramen en drie vierruits bovenramen. Voor de onderramen bevinden zich twee luiken. Onder het raam bevindt zich de eerder genoemde gedenksteen. De zijgevels van de uitbouw zijn blind. Links van de uitbouw heeft het risaliet een smal raam met een luik en een zesruits bovenraam. De linkerzijgevel van het risaliet heeft eenzelfde raam. Op het balkon komt een dubbele balkondeur met luiken en een veertienruits bovenlicht uit. Daarboven bevindt zich de naam van het huis. Aan weerszijden van het balkon bevinden zich in gekleurde steen uitgevoerde siermotieven. De geveltop heeft een metalen windvaan, waarin de hamer van Thor is uitgesneden. Het linkerrisaliet heeft geen uitbouw en in de voorgevelzijde een kruisvormig kozijn met twee enkelruits onderramen en twee zesruits bovenlichten. Voor de onderramen bevinden zich luiken. De verdieping heeft eenzelfde kozijn. De LINKER ZIJGEVEL is symmetrisch ingedeeld. De middenas heeft een verhoogd gevelgedeelte dat het dakschild doorsnijdt en voorzien is van een steekkap met overstek en houten geveltop. In deze 'dakopbouw' bevindt zich een kruisvormig kozijn met twee enkelruits onderramen en twee zesruits bovenlichten. Voor de onderramen bevinden zich luiken. Rechts van deze steekkap bevindt zich een dakkapel met twee vierruits ramen. Op het linker dakschild van deze kap staat een hoge, deels gepleisterde schoorsteen met bakstenen bekroning.

De zijgevel heeft op de begane grond twee dubbele, grotendeels met glas gevulde, tuindeuren met vierruits bovenlichten. De deuren hebben luiken. De ACHTERGEVEL kenmerkt zich door een risaliet met zadeldak aan de rechterzijde (zuid-oost). In dit risaliet bevinden zich, net als aan de voorzijde, twee kruisvormige kozijnen met elk twee enkelruits onderramen en twee zesruits bovenlichten. Voor de onderramen bevinden zich luiken. De geveltop is in hout uitgevoerd. Op het linkerschild van het zadeldak bevindt zich een schoorsteen.

Het inspringende deel van de achtergevel bevat de keukendeur in een kozijn met een zesruits bovenlicht. Aan weerszijden ervan bevinden zich twee kozijnen met ooit vernieuwde onderramen met luiken en achtruits bovenlichten. Links bevindt zich nog een derde raamkozijn met een achtruits bovenlicht en een vernieuwd onderraam met luik. De achtergevel is aan de linkerzijde (zuidwest) voorzien van een iets later aangebrachte, maar in dezelfde stijl uitgevoerde, platte aanbouw van één bouwlaag. In de rechterzijgevel hiervan bevinden zich een raam- en een deurkozijn. De achtergevel heeft een kozijn met een tweeruits onderraam en een achtruits bovenlicht. Links hiervan een klein raampje. De linkergevel van de aanbouw heeft een kruisvormig kozijn met beluikte onderramen en twee enkelruits bovenlichten. Tegen de achtergevel van het woonhuis bevindt zich op het dak van de aanbouw een uitgebouwde schoorsteen. Opvallend is de groepering van de dakkapellen op het achterschild van het woonhuis. Hier bevinden zich boven elkaar twee lagen dakkapellen. Bovenin bevinden zich drie dakkapellen met elk twee vierruits ramen. Daaronder bevinden zich twee, in formaat verschillende, dakkapellen waarvan er één drie zesruits ramen heeft en de ander twee. De RECHTER ZIJGEVEL heeft evenals de andere zijgevel een verhoogd gevelgedeelte in het midden. Hier bevindt zich een rechthoekige balkonopbouw die het dakschild doorsnijdt en is voorzien van dubbele glazen balkondeuren met elk een zesruits bovenlicht. De houten balkonbalustrade heeft een kruisvormige roedenverdeling. Links van het balkon heeft het dakschild een dakkapel, daarboven bevinden zich twee schoorstenen.

De begane grond heeft links een beluikt raam met een zesruits bovenlicht. Rechts daarvan bevinden zich een dubbele tuindeur, een rechthoekig modern raam en een rechthoekige serreuitbouw met een zesruits verdeling in de tuinzijde en tweeruits verdelingen in de zijgevels.

Haaks op de gevel bevinden zich twee in hout, baksteen en glas gevulde 'windschermen'.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het INTERIEUR van het huis is bewaard gebleven en heeft nog de oorspronkelijke indeling waarin de centrale hal met schouw opvallend is. De begane grond heeft ondermeer nog de oorspronkelijke biljartkamer en kinderkamer links, de eet- en de woonkamer met schouw rechts en de keuken achter de centrale trap. Er zijn nog oorspronkelijke lambrizingen, tegelvloeren, deuromlijstingen, balkenplafonds en ramen. Boven het voordeurkozijn bevinden zich drie glas-in-loodramen. Het middelste raam bevat een decoratief kruisvormig element, het raam links (van binnen uit gezien) heeft een wapenschild met een omringende draakachtige slang en drie rode bloemen, de rode 'Gelderse Rozen'. Het raam rechts bevat een afbeelding en een naam (MJOLLNIR) die verwijst naar van de hamer van dondergod Thor. Ook de ijzeren windvaan op het dak verwijst naar deze god. Thor gebruikte de hamer in zijn strijd tegen de reuzen.

Waardering

LANDHUIS (complexonderdeel A)

- Van architectuurhistorische waarde als gaaf en goed voorbeeld van een onder Engelse invloed gebouwd landhuis uit het begin van de twintigste eeuw, dat opvalt vanwege esthetische kwaliteiten, goede verhoudingen en een zorgvuldig materiaalgebruik. Opvallend zijn ondermeer de gedeeltelijk gepleisterde gevels, de dakopbouw met dakkapellen en houten schoren en de kozijndetaillering. Het interieur van het landhuis is gaaf bewaard gebleven en kenmerkt zich door een, eveneens uit de Engelse invloedssfeer afkomstige centrale hal met schouw.
- Van stedenbouwkundige waarde als hoofdonderdeel van het complex, dat een beeldbepalend element vormt in een landschappelijk belangrijk gebied, dat wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van meerdere belangrijke jonge landgoederen en buitenplaatsen als Staverden, Leuvenum en het Roode Koper. Het landhuis en de boswachterswoning bevinden zich in een tuin die overgaat in het omringende landschap.
- Van cultuurhistorische waarde als hoofdonderdeel van een waardevol ensemble op een landgoed, ontstaan in een gebied dat tot vroeg in de twintigste eeuw nauwelijks bebouwing kende. Op dit landgoed zijn restanten te vinden van oudere landschappelijke oorsprong. De symboliek in de glas-in-loodramen en in de windvaan verwijst naar deze oudere oorsprong.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 523868

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82885/191

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>					
Ermelo	Ermelo	Gelderland					
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg	101			3852 PT	Ermelo		
Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg	103			3852 PT	Ermelo		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>		<i>Appartement aanduiding</i>		<i>Grondperceel</i>	
Ermelo	A					1150	

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel B

De BOSWACHTERSWONING is opgetrokken op een rechthoekig grondvlak en voorzien van een hoog opgaand schilddak met een wolfseind met houten windveren aan de voorzijde en houten bakgoten op klossen langs de overige dakschilden. Op de nok en op het linkerdakschild bevinden zich schoorstenen. De dakschilden zijn belegd met rode Oud Hollandse pannen en hebben diverse kleine dakraampjes. De gevels zijn gepleisterd en hebben een bakstenen plint met een afsluitende rollaag. De VOORGEVEL heeft in de eerste bouwlaag vier kozijnen, waarvan het rechterkozijn nog een schuifraam met middenroede en een drieruits bovenlicht heeft. De drie ramen links daarvan zijn uitgevoerd als tweeruitsraam en hebben drieruits bovenlichten. Alle ramen hebben luiken voor de onderramen, bakstenen dorpels en een in het pleisterwerk vrijgelaten segmentboog als afsluiting. De zolder heeft twee kleinere schuiframen met drieruits bovenlichten en luiken voor de onderramen. De LINKERZIJGEVEL heeft twee tweeruitsramen met drieruits bovenlichten en luiken, een deurkozijn en een getoogd en een half rond stalraampje. De ACHTERGEVEL heeft een opnieuw ingevulde (glazen) deeldeuropening met rechts en links daarvan een stolpraam met een drieruits bovenlicht en links nog een getoogd ijzeren stalraam. De RECHTERGEVEL heeft één stolpraam en twee tweeruits ramen, allen met drieruits bovenlichten en luiken voor de onderramen. Het INTERIEUR van de woning is gewijzigd.

Waardering BOSWACHTERSWONING (complexonderdeel B) uit 1913.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van een boswachterswoning die in stijl en detaillering aansluit bij het hoofdhuis. Het vormt een goed typologisch voorbeeld van een dergelijke woning, met een op de landelijke bouwkunst geënte hoofdvorm, waarin het woongedeelte en een klein bedrijfs gedeelte van elkaar waren onderscheiden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van het complex, dat een beeldbepalend element vormt in een landschappelijk belangrijk gebied, dat wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van meerdere belangrijke jonge landgoederen en buitenplaatsen als Staverden, Leuvenum en het Roode Koper. Het landhuis en de boswachterswoning bevinden zich in een tuin die overgaat in het omringende landschap.
- Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van een waardevol ensemble op een landgoed, ontstaan in een gebied dat tot vroeg in de twintigste eeuw nauwelijks bebouwing kende. Op dit landgoed zijn restanten te vinden van oudere landschappelijke oorsprong.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Boswachterswoning

Monumentnummer*: 523869

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82885/184

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>					
Ermelo	Ermelo	Gelderland					
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg	101			3852 PT	Ermelo	Bij	
Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg	103			3852 PT	Ermelo	Bij	
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>		<i>Appartement aanduiding</i>		<i>Grondperceel</i>	
Ermelo	A					1150	

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel C

Voor het huis bevindt zich een gekromde oprit die op twee punten op de Sandbergweg uitkomt. Ter begrenzing van de oprit bevinden zich een viertal lage gepleisterde KOLOMMEN met een bolbekroning.

Waardering TOEGANGSKOLOMMEN (complexonderdeel C) uit 1913.

- Van stedenbouwkundige waarde als functioneel onderdeel van het complex, dat een beeldbepalend element vormt in een landschappelijk belangrijk gebied, dat wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van meerdere belangrijke jonge landgoederen en buitenplaatsen als Staverden, Leuvenum en het Roode Koper. Het landhuis en de boswachterswoning bevinden zich in een tuin die overgaat in het omringende landschap. De kolommen bevinden zich aan de openbare weg.

- Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van een waardevol ensemble op een landgoed, ontstaan in een gebied dat tot vroeg in de twintigste eeuw nauwelijks bebouwing kende. Op dit landgoed zijn restanten te vinden van oudere landschappelijke oorsprong.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheidings(D)	Hekpijler

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument